

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 113/2016
24.02.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Бате Цветковића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Меденицом, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Ш.А., због кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 3. у вези става 1. у вези са чланом 61. ст. 1. и 5. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног – адвоката В.Ј.Ђ., поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Суботици К бр.1341/13 од 10.09.2015. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 бр.1236/15 од 01.12.2015. године, у седници већа одржаној дана 24. фебруара 2016. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Ш.А. – адвоката В.Ј.Ђ., поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Суботици К бр.1341/13 од 10.09.2015. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 бр.1236/15 од 01.12.2015. године у делу у којем се односи на повреду закона из члана 439. тач. 1. и 2. Законика о кривичном поступку, док се исти захтев у осталом делу **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Суботици К бр.1341/13 од 10.09.2015. године окривљени Ш.А. оглашен је кривим због извршења кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 3. у вези става 1. у вези са чланом 61. ст. 1. и 5. КЗ, за које дело је осуђен на казну затвора у трајању од једне године. Истовремено је одређено да ће се ова казна извршити на тај начин што окривљени не сме напуштати просторије у којима станује, осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција, уз примену мере електронског надзора, те да уколико окривљени једном у трајању од 6 часова или два пута у трајању до 6 часова самовољно напусти просторије у којима станује – суд ће одредити да остатак казне затвора издржи у Заводу за извршење казне затвора. Окривљени је истовремено осуђен и на новчану казну у износу од 200.000,00 динара, при чему је одређено да је окривљени дужан да ову казну плати у року од 90 дана од дана правноснажности пресуде, те да уколико је не плати у наведеном

року, новчана казна ће се заменити казном затвора тако што ће се за сваких 1.000,00 динара новчане казне рачунати један дан казне затвора.

На основу члана 264. у вези са чланом 261. ЗКП, окривљени је обавезан да плати трошкове кривичног поступка у износу од 18.600,00 динара, и паушални износ од 3.000,00 динара, све у року од 30 дана по правноснажности пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 бр.1236/15 од 01.12.2015. године, одбијена је као неоснована жалба окривљеног Ш.А., а пресуда Основног суда у Суботици К бр.1341/13 од 10.09.2015. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног Ш.А. – адвокат В.Ј.Ђ., због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1. ЗКП и повреде закона, не наводећи о којим се повредама закона конкретно ради, с тим што из образложења захтева произилази да бранилац указује на повреде из члана 439. тач. 1. и 2. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд преиначи побијане пресуде тако што ће окривљеног Ш.А. ослободити од оптужбе за предметно кривично дело, или да побијане пресуде укине.

Врховни касациони суд доставио је примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку и у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, налазећи да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета, са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода у захтеву, нашао:

Захтев је неоснован у делу у којем се односи на повреду закона из члана 439. тач. 1. и 2. ЗКП, док је у осталом делу недозвољен.

Указујући на повреду закона из члана 439. тачка 1. ЗКП, бранилац окривљеног у захтеву наводи да изрека правноснажне пресуде не садржи све битне елементе кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 3. у вези става 1. КЗ, због којег је окривљени оглашен кривим, с обзиром да у изреци није наведено да се у конкретном случају ради о законито стеченим приходима, а што представља битан елеменат бића предметног кривичног дела.

Изложени наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, по оцени Врховног касационог суда, нису основани.

Наиме, кривично дело пореска утаја чини онај ко у намери да потпуно или делимично избегне плаћање пореза, доприноса или других прописаних дажбина, даје лажне податке о законито стеченим приходима, о предметима или другим чињеницама које су од утицаја на утврђивање оваквих обавеза или ко у истој намери, у случају обавезне пријаве, не пријави законито стечен приход, односно предмете или друге чињенице које су од утицаја на

утврђивање оваквих обавеза, или ко у истој намери на други начин прикрива податке који се односе на утврђивање наведених обавеза.

Дакле, кривично дело пореске утаје из члана 229. КЗ, има три алтернативно постављене радње извршења, од којих је једна непријављивање законито стечених прихода, односно предмета или других чињеница, које су од утицаја на обавезу плаћања пореза, доприноса или дажбина.

Према изреци правноснажне пресуде, окривљени Ш.А., у својству одговорног лица у привредном субјекту „Т.“ ДОО, приликом продаје половних моторних возила физичким лицима која је увезао из иностранства, није евидентирао настале пословне промене у пословним књигама свог предузећа, а новац од извршених плаћања физичких лица у износима наведеним у диспозитиву није у целости уплатио на текући рачун привредног субјекта као дневни пазар, већ је део новца задржао за себе, и то у периоду од 02.09.2011. до 31.12.2011. године износ од 28.875.430,00 динара, а у периоду од 01.01.2012. до 31.08.2012. године износ од 31.069.010,44 динара, а на који начин је остварио друге приходе и избегао обрачун плаћања пореза на доходак грађана у периоду од 02.09.2011. године до 31.12.2011. године у износу од 5.500.081,95 динара, а у периоду од 01.01.2012. до 31.08.2012. године у износу од 5.917.906,80 динара, поступивши противно одредбама члана 85. став 1. тачка 14. и члана 99. став 1. тачка 8, те члана 101. Закона о порезу на доходак грађана.

Према томе, из изреке правноснажне пресуде јасно произилази да је окривљени у инкриминисаном периоду, у својству одговорног лица у привредном субјекту „Т.“ ДОО С., у намери да делимично избегне плаћање пореза на доходак грађана, није пријавио законито стечени приход (обзиром да је преко предузећа „Т.“ ДОО С., које је регистровано за увоз и продају половних моторних возила, након продаје ових возила физичким лицима, није евидентирао настале пословне промене у пословним књигама свог предузећа, већ је део прихода задржао за себе, а на који начин је остварио друге приходе на које је избегао обрачун и плаћање пореза на доходак грађана) противно одредбама члана 85. став 1. тачка 14. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, број 50/2011), те члана 99. став 1. тачка 8. и члана 101. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, број 135/2004). Ово стога што је окривљени у периоду од 02.09.2011. године до 31.12.2011. године, на напред наведени начин избегао обрачун и плаћање пореза на доходак грађана у износу од 5.500.081,95 динара, а у периоду од 01.01.2012. године до 31.08.2012. године у износу од 5.917.906,80 динара, те у његовим радњама стоје сва субјективна и објективна обележја кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 3. у вези става 1. КЗ у продуженом трајању - у вези са чланом 61. ст. 1. и 5. КЗ, због којег је окривљени правноснажном пресудом и оглашен кривим.

Из наведених разлога, наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, којима се указује да изрека правноснажне пресуде не садржи све битне елементе предметног кривичног дела, оцењени су неоснованим.

Неосновани су и наводи захтева за заштиту законитости, којима се указује на повреду закона из члана 439. тачка 2. ЗКП. С тим у вези, бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости истиче да је према изреци правоснажне пресуде окривљени „остваривши друге приходе и избегавши обрачун и плаћање пореза на доходак грађана у износу од 5.500.081,95 динара, односно у износу од 5.917.906,00 динара, поступио противно одредбама члана 85. став 1. тачка 14, члан 99. став 1. тачка 8. и члан 101. Закона о порезу на доходак грађана“, на који начин је суд погрешно интерпретирао прописе, обзиром да се одредба члана 101. став 1. и члан 99. став 1. тачка 8. Закона о порезу на доходак грађана односе на уплату пореза по одбитку, а не о порезу на доходак грађана, закључујући надаље да је поступајући на овај начин суд погрешно применио кривични закон обзиром да у радњама окривљеног не стоје битни елементи кривичног дела пореска утаја из члана 229. КЗ, због којег је оглашен кривим, већ евентуално битни елементи кривичног дела неуплаћивање пореза по одбитку из члана 229а КЗ.

Изложене наводе захтева, Врховни касациони суд оцењује неоснованим, обзиром да се наведене одредбе Закона о порезу на доходак грађана не односе на порез по одбитку, како то погрешно закључује бранилац окривљеног у захтеву, већ на приходе који у смислу Закона о порезу на доходак грађана имају карактер такозваних других прихода.

Наиме, одредбама члана 85. став 1. тачка 14. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, број 50/2011), прописано је да се осталим прихода у смислу тог закона сматрају и други приходи који по својој природи чине доходак физичког лица, а нарочито сви други приходи који нису опорезовани по другом основу или нису изузети од опорезивања или ослобођени плаћања пореза по том закону, а одредбом члана 99. став 1. тачка 8. истог Закона („Службени гласник РС“, број 135/2004), прописано је да по одбитку од сваког појединачно оствареног прихода, утврђују се и плаћају порези на остале приходе, ако је исплатилац прихода правно лице или предузетник, док је чланом 101. тог закона („Службени гласник РС“, број 135/2004), прописано да порез из члана 99, за сваког обвезника и за сваки појединачно исплаћен приход, исплатилац обрачунава, обуставља и уплаћује на прописане рачуне у моменту исплате прихода, у складу са прописима који важе на дан исплате прихода.

Како је, дакле, сходно наведеним одредбама Закона о порезу на доходак грађана порески обвезник дужан да да тачне податке о својим приходима и о чињеницама које су релевантне за утврђивање висине пореза, то по налажењу Врховног касационог суда из изреке правоснажне пресуде, у којој је наведено да окривљени у намери да делимично избегне плаћање пореза на доходак грађана приликом продаје половних моторних возила физичким лицима није евидентирао настанак пословне промене у пословним књигама свог предузећа, већ је новац од извршених плаћања физичких лица задржао за себе, не уплативши их у целости на текући рачун привредног субјекта „Т.“ ДОО као дневни пазар, јасно произилази да се износи од 28.875.430,00 динара и од 31.069.010,44 динара, које је окривљени задржао за себе у инкриминисаним периодима, сматрају доходком грађана који имају карактер других прихода и који подлежу опорезивању у

смислу Закона о порезу на доходак грађана, те се у радњама окривљеног стичу сви битни елементи кривичног дела пореска утаја у продуженом трајању из члана 229. став 3. у вези става 1. у вези са чланом 61. ст. 1. и 5. КЗ, због којег је окривљени и оглашен кривим, а не елементи кривичног дела неуплаћивање пореза по одбитку из члана 229а КЗ, како се то неосновано истиче у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је захтев браниоца окривљеног, у делу у којем се правноснажне пресуде побијају због повреде кривичног закона из члана 439. тач. 1. и 2. ЗКП, одбио као неоснован.

У преосталом делу, исти захтев одбачен је као недозвољен, из следећих разлога:

Када се захтев подноси због повреде закона (члан 485. став 1. тачка 1. ЗКП), окривљени преко свог браниоца, а и сам бранилац који у корист окривљеног предузима све радње које може предузети окривљени (члан 71. тачка 5. ЗКП), такав захтев може поднети само из разлога прописаних одредбом члана 485. став 4. ЗКП, дакле због повреда одредаба члана 74, члана 438. став 1. тач. 1. и 4. и тачка 7. до 10. и став 2. тачка 1, члан 439. тачка 1. до 3. и члан 441. ст. 3. и 4. ЗКП, учињених у поступку пред првостепеним и пред апелационим судом.

У осталом делу, бранилац окривљеног правноснажну пресуду побија због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1. ЗКП, због које је подношење захтева дозвољено окривљеном преко браниоца, међутим, у образложењу захтева, у вези са овом повредом, бранилац наводи да се правноснажна пресуда заснива на „садржају вештачења Н.К. од 22.07.2013. године, односно на доказу на коме се не може пресуда заснивати, обзиром да вештачењем није утврђено да ли су у критичном периоду увезена возила или не, а из чега надаље следи да нема доказа о томе шта је увезено критичном приликом“, те се дакле, изложеним наводима указује у суштини на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, а што не представља разлог због којег је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеном и његовом браниоцу, а због повреде закона.

Из наведених разлога, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Ш.А., у овом делу је одбачен као недозвољен, на основу одредбе члана 487. став 1. тачка 2. ЗКП у вези са чланом 485. став 4. ЗКП.

Са свега изложеног, а на основу одредбе члана 491. став 1. и члана 487. став 1. тачка 2. ЗКП, донета је одлука као у изреци.

Записничар-саветник
Снежана Меденица, с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић, с.р.